

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-805

11.8.2025

Fremtind Forsikring AS

Reise/reisegods

Tyveri av PC og iPad etterlatt i baksete – brudd på sikkerhetsforskrift – fal. § 4-8.

De sikrede var på ferie i Spania. På vei til feriehuset parkerte de bilen utenfor en butikk ca. en times kjøring sør for Malaga. Da de etter en kort handletur kom tilbake til bilen, var flere gjenstander stjålet, deriblant to iPader og en PC som lå i en veske i bilens baksete. Det var ingen skader på bilen, og bilen var låst da de kom tilbake. De sikrede oppdaget ikke tapet før de kom frem til feriehuset. Foretaket erkjente ansvar for tyveriet i henhold til vilkårene i reiseforsikringen, men foretok en avkortning på 100 % for to iPader og en PC på grunn av brudd på sikkerhetsforskriften om oppbevaring av verdigjenstander. Sikrede var uenig i at det var grunnlag for å avkorte, og viste blant annet til at bilen ikke hadde hanskerom som var stort nok og ikke separat, låst bagasjerom. Nemnda kom til at foretaket kunne avkorte erstatningen med 100 % og viste til at risikoen for tyveri var markert, og at sikrede kunne ha leiet en annen bil, eller latt en person bli igjen i bilen.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretaket kan avkorte sikredes erstatning med 100 % som følge av brudd på sikkerhetsforskriftene etter tyveri av verdigjenstander fra leiebil.

Fra sikkerhetsforskriftene tilhørende sikredes reiseforsikring hitsettes:

Tyverisikring

[...]

Verdigjenstander som ikke er i bruk skal oppbevares under lås. I kjøretøy/campingvogn skal de oppbevares i lukket hanskerom, i separat, låst bagasjerom eller tilsvarende låst rom uten innsynsmulighet. Eksempler på verdigjenstander er penger, smykker, klokker, elektronisk utstyr med tilbehør som datamaskin, mobiltelefon og kamera

Foretaket mottok 5.3.25 skademelding fra sikrede om tyveri fra leiebil i Spania, ca. en times kjøring sør for Malaga. Skademeldingen anga at tyveriet skjedde mens de sikrede var inne i en matbutikk i ca. 20–30 minutter for å handle. Bilen var parkert rett utenfor butikken og var låst.

Foretaket utbetalte 18.3.25 erstatning for flere gjenstander som ble frastjålet, men avkortet med 100 % i erstatningen for en PC og to iPader pga. brudd på sikkerhetsforskrift. Avgjørelsen ble påklaget til foretakets klageservice 25.3.25, med enkelte presiseringer 27.3.25. Klageservice opprettholdt i brev av 4.4.25 avgjørelsen om 100 % avkortning.

Sikrede krever full dekning for tyveriet og bestrider at foretaket kan avkorte i erstatningen. Bilen hadde ikke hanskerom som var stort nok og ikke separat, låst bagasjerom. Det var derfor ikke mulig å oppfylle kravene i sikkerhetsforskriften. Bilen var imidlertid låst, bakrutene sotet og verdigjenstandene tildekket og ikke synlige. PC-en og iPadene ble oppbevart i egen veske. Ved åpning av bildørene har tyvene hatt tilgang til hele bilen, og utstyret kunne derfor frastjeles uansett hvor det befant seg i bilen.

Tyveriet skjedde utenfor tettbebygd strøk og er ikke sammenlignbart med tyveri begått i et parkeringshus i en amerikansk storby, ref. FinKN 2014-383. Tidligere nemndspraksis som gjelder ulåst bil, er ikke relevant i denne saken der bilen var låst. Sikkerhetsforskriften er mangelfull, da handlingsalternativene det vises til ikke står i sikkerhetsforskriften. Det er derfor etterpåklokskap.

Forsikringsforetaket anfører at 100 % avkortning for elektronikk som var etterlatt i bilen er i samsvar med vilkårene og fal. § 4-8. Sikrede hadde flere handlingsalternativer, som å ta med seg PC-vesken inn i butikken, eller at én i reisefølget ble igjen i bilen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om det er grunnlag for 100 % avkortning for brudd på sikkerhetsforskrift ved tyveri av PC og to iPader.

Sikredes forsikring har følgende sikkerhetsforskrift:

Tyverisikring

[...]

Verdigjenstander som ikke er i bruk skal oppbevares under lås. I kjøretøy/campingvogn skal de oppbevares i lukket hanskerom, i separat, låst bagasjerom eller tilsvarende låst rom uten innsynsmulighet. Eksempler på verdigjenstander er penger, smykker, klokker, elektronisk utstyr med tilbehør som datamaskin, mobiltelefon og kamera

Tyveriet gjaldt en PC og to iPader. Dette er «elektronisk utstyr» som i kjøretøy skal oppbevares i lukket hanskerom, i separat, låst bagasjerom eller tilsvarende låst rom uten innsynsmulighet i henhold til sikkerhetsforskriften. Ut ifra forklaringen ble gjenstandene oppbevart i bilens baksete. Det foreligger derfor objektivt sett brudd på sikkerhetsforskriften, jf. fal. § 4-8 første punktum.

Derimot er det noe uklart for nemnda om det er årsakssammenheng mellom overtredelsen og forsikringstilfellet jf. fal. § 4-8 andre punktum. Sikrede har forklart at politiet på stedet mente bilen var låst opp elektronisk av tyver med profesjonelt utstyr/nøkkel. Sikrede forklarer videre at ved slik opplåsing får tyvene tilgang til hele bilen. Spørsmålet her er imidlertid om fremgangsmåten med elektronisk opplåsing også ville kunne låse opp et separat bagasjerom om bilen hadde dette. Normalt brukes samme nøkkel til åpning av bil og garasjerom, men det er uklart for nemnda om dette er tilfellet ved elektronisk tyveri. Sikrede har etter ordlyden bevisbyrden for manglende årsakssammenheng, og det er ikke fremlagt informasjon som i tilstrekkelig grad belyser dette spørsmålet. Nemnda må derfor falle tilbake på presumsjonen om årsakssammenheng.

Spørsmålet er da om sikrede er mer enn lite å laste, jf. fal. § 4-8 andre punktum. Det dreier seg om brudd på en skriftlig handlenorm i en kontrakt sikrede har inngått, og normen har som formål å unngå risiko for skade. Utgangspunktet er at et slikt brudd må regnes som uaktsomt. Samtidig er sikrede beskyttet mot mer unnskyldelige forsømmelser, jf. Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024 s. 405.

Sikrede viser til at det ikke var mulig å etterleve kravet i sikkerhetsforskriften fordi det ikke var plass til gjenstandene i hanskerommet, og bilen ikke hadde separat bagasjerom eller tilsvarende låst rom uten innsynsmulighet. Nemnda peker på at sikkerhetsforskriften er en del av avtalen sikrede plikter å forholde seg til når han leier bil. Han burde derfor sørget for at han leide en bil som gjorde det mulig å overholde forskriften. Det er derfor i utgangspunktet ingen unnskyldning at bilen ikke er egnet til å oppfylle forskriften.

Risikoen for tyveri fra bil er generelt stor, og det er alminnelig kjent at slik kriminalitet er stor i Syd-Europa, jf. FinKN 2012-224. Det var også unødvendig å utsette seg for en slik tyveririsiko; én av personene kunne blitt igjen i bilen for å passe på utstyret. Sikrede anfører at sikkerhetsforskriften er mangelfull fordi den ikke angir handlingsalternativene. En sikkerhetsforskrift er et påbud til

sikrede om hva han skal gjøre – her sørge for å leie en bil hvor utstyret kan oppbevares på foreskrevet måte. Handlingsalternativene er en del av aktsomhetsnormen som er angitt i loven. Det er ikke en mangel ved forskriften at ikke momentene i aktsomhetsvurderingen er angitt.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til graden av skyld, arten av den sikkerhetsforskriften det dreier seg om, årsakssammenheng og forholdene for øvrig, jf. fal. § 4-8 tredje pkt. Risikoen for tyveri var her markert, gjenstandene hadde relativt stor verdi, og sikrede kunne leiet en annen bil eller latt en person bli igjen i bilen. Nemndspraksis i slike saker er gjennomgående streng, jf. FinKN 2021-529. Nemnda mener derfor 100 % avkortning må aksepteres.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).